

Обогатяване на кинезитерапевтичният комплекс със специални упражнения за подобряване на позата и локомоцията при деца с церебрална парализа

Виктория Добрева, Пенка Баракова

Resume: *Rehabilitation in children with cerebral palsy including various analytical and functional methods. Such methods are: Collis, Botto, Vojta, Bobath: Peter and others.*

Include special exercises on complex therapeutic exercise favorably affects posture and locomotion of the child.

Key words: *paralysis cerebraли, special exercises, posture, locomotion;*

ВЪВЕДЕНИЕ

Рехабилитационната програма при деца с церебрална парализа се изгражда на базата на различни функционални и аналитични методики. Авторите, които работят в областта на тази патология предлагат различни специални техники и упражнения, които се определят според моторна възраст на детето, а не спрямо неговата календарна възраст. Такива методики са: Бобат, Войта, Колис, Брънстрьом, Люкас, Петьо, Бота и др. Целта на тези методики е да повлияе патологично повишеният мускулен тонус, подобряване на активните движения, изграждането на нови двигателни навици и умения и потискане на патологичните двигателни патерни, подобряване на координацията, обучение в правилно телодържание и локомоция при деца с по голяма моторна възраст и др. [3, 4]

Много важна част в кинезитерапевтичният комплекс при деца с по – голяма моторна възраст е включване на метода на Ботта, които се основата на последователно възпитание на двигателни функции на основата на изработени статични пози и реакции на равновесие. Този функционален метод използва специални упражнения, които имат за цел да активират мускулите разгъвачи на трупа и да стимулират равновесните реакции на тялото необходими за по нататъчното заемане на правилна поза и локомоция. Упражненията се извършват от различни изходни положение, като терапевтът се стреми да извади детето от това положение с леко побутване. [2, 5]

Децата с церебрална парализа имат абнормална поза и походка, която се определя от формата на заболяването, от степента на увредата и от други фактори.

Комплексната кинезитерапевтична програма трябва да се изменя през определен период от време и да се обогатява с нови упражнения, които са съобразени със съответната моторна възраст на детето. [1, 2]

ИЗЛОЖЕНИЕ

Цел: Целта на настоящото съобщение е да се проучи начинът на въздействие на включените в кинезитерапевтичният комплекс специални упражнения за подобряване на позата и локомоцията при деца с церебрална парализа.

Методика

От пролетта на 2010 година започнахме прилагането на кинезитерапевтични програми при деца с детска церебрална парализа. Процедурите са извършваха в кинезитерапевтичен салон – „Хигия КТ“ и в домашна обстановка. Общият брой на децата, при които приложихме кинезитерапевтичната програма, която включва специални упражнения за подобряване на позата и локомоцията е 15 деца, които са с различни форми на заболяването и с различна моторна възраст.

Кинезитерапевтичният комплекс е изграден строго индивидуално, според двигателните възможности на детето. Упражненията, които до обогатяват комплекса се изпълняват от различни изходни упражнения.

Целта на тази кинезитерапевтична програма е да подобри равновесните реакции на организма, координацията на движенията и както и правилно телодържание и локомоция.

Специалните упражнения включени в кинезитерапевтичната програма са:

- Детето се поставя в седеж, при което терапевта се опитва, чрез леко бутане в ляво, дясно, напред, назад да наруши нормалното равновесие на детето и да провокира в него реакция за запазване на положението на тялото в пространството.
- Детето се поставя в турски седеж, при което терапевтът отново се опитва да наруши равновесието на детето.

Фиг. 1. Упражнения за подобряване на равновесните реакции от седеж

- Детето може да се постави седнало или да е в изправено положение, при което терапевта осъществява леко издърпване на главата, като е обхванал същата с двете си ръце, за да се стимулира проприорецепцията за телодържание по време на стояж и ходене.

Фиг. 2 и 3. Специални упражнения за подобряване на проприорецепцията

- От изходно положение стоеж или четириопорен се обучава детето да пренася тежестта първо на единият крак, след това на другият. Това упражнение се извършва първо с опора на ръцете, след което без опора.

Фиг.4. Упражнение с пренасяне на тежестта върху единият крак

Фиг.5. Упражнения за стимулиране на равновесните реакции и подобряване на телодържанието

Обогатихме кинезитерапевтичния комплекс със специални упражнения за да стимулиране подобряване на равновесните реакции. Намалихме велерготренировка, защото тя влияе неблагоприятно върху развитие на правилната локомоция и нормалните синкинезии.

Анализ на резултатите

При анализът на резултатите установяваме, че включените специалните упражнения в кинезитерапевтичната програма при деца с церебрална парализа водят до цялостно подобряване на двигателното развитие и стимулиране на равновесните реакции на организма от различните изходни положения, което води до подпомагане на правилното заемане на вертикално положение в пространството и изграждането на правилна локомоция.

Таблица 1.

Резултати от теста за грубите моторни функции при децата лекувани амбулаторно.

Име	Позиция Лежане и обръщане		Позиция и Седеж		Позиция Лежане и коленичане		Позиция и Стоеж		Позиция Ходене, бягане и скачане		Краен резултат	
	Начало	Край	Начало	Край	Начало	Край	Начало	Край	Начало	Край	Начало	Край
Б.К	48	51	49	54	36	39	19	20	17	20	67%	72,4%
Ст.Р	49	51	60	60	38	39	15	15	12	12	68%	69,6%
П.С	18	26	14	25	0	0	0	0	0	0	12%	18,4%
Х.Р	51	51	60	60	31	38	28	29	39	43	80%	85%
М.Г	49	49	43	57	24	33	14	26	5	19	53,5%	72,2%
М.П	14	41	2	3	0	0	0	0	0	0	6,15%	21,8 %
Д.Д	46	49	26	47	10	16	0	7	0	0	31,47%	46,18%
Х.И	31	41	15	20	2	3	2	3	0	0	19%	25,5%
КрС	37	44	36	42	23	26	14	16	4	9	46%	54%

Таблицата показва промените настъпили в психомоторното развитие след обогатяването на кинезитерапевтичния комплекс със специални упражнения за подобряване на локомоцията и телодържанието при деца, лекувани амбулаторно. Резултати са отчетени чрез теста за глобалните моторни функции – GMFM – 88. Те показват цялостно подобряване на двигателните възможности на детето като в някои от по-тежко увредените деца се наблюдава задържане в някои от тестовите области. Значителни промени се отчитат в заемането на седеж и стоеж – подобряване на равновесните реакции и телодържанието.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обогатяването на кинезитерапевтичният комплекс със специални упражнения при деца с церебрална парализа показва подобряване на телодържанието, както и предпазване от развитието на някои усложнения към които са предразположени децата с тази патология. Тези упражнения дават възможност на детето на коригира в известна степен своята абнормална позиция и локомоция и да изгради нужните двигателни качества, за да осъществи възможно самостоятелното предвижване и извършване на дейностите от ежедневиият живот.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Колева, Ив., Неврорехабилитация, сп. „Физикална медицина, рехабилитация, здраве“, бр. 3, МУ-Плевен, Плевен, 2003
- [2] Самарджиев, А., В. Николов, Детски церебрални парализи, Мед.физк. 1982
- [3] Топузов, Ив., ЛОДИ-моделът в комплексната рехабилитация на хората с увреждания, сп. Физикална медицина и рехабилитация, кн. 3-4, София, 2008

[5] Желев В. В, Физиотерапия в педиатрията, Авангард Прима, 2012, ISBN: 9786191600595

[6] Miller F., Physical therapy of cerebral palsy, Springer Verlag, Berlin, 2007

[7] Pountney, T., Physiotherapy for children, Elsevier, 2007, p.97

За контакти:

Виктория Добрева, РУ „Ангел Кънчев” - Русе, тел.: 0885803772, e-mail: dobrevaa@abv.bg

Доц. Пенка Баракова, д.п., тел.: 0899955088; e-mail: mrsbarakova@abv.bg

Докладът е рецензиран.